ЗАТВЕРДЖУЮ
Директор
ДП « ОдІІ ПівденНІРО»

_____ Юлія КАЛІНІНА
«____» _____ 2020

ПОГОДЖУЮ
Т.в.о. Голови
Державного агентства рибного господарства України

_____ Олег БАЗДУГАНОВ
«____» _____ 2020

ПРОГРАМА

науково-дослідних робіт з метою оцінки запасів і розробки обґрунтування лімітів та прогнозів вилучення водних біоресурсів внутрішніх водойм північно-західного регіону Чорного моря
(нова редакція)

Одеса – 2020

1. ОБҐРУНТУВАННЯ РОБІТ

Внутрішні водойми північно-західного регіону Чорного моря розташовані в зоні інтенсивної господарської діяльності поблизу великих населених пунктів. Для них, як правило, характерний відносно високий потенціал запасу кормової бази, яка недовикористовується іхтіофауною, особливо промисловою, що визначає можливість підвищення рибопродуктивності внутрішніх водойм при інтенсивному веденні рибного господарства.

Антропогенний прес і нестійкий гідролого-гідрохімічний режим, показники якого варіюють як в багаторічному, так і в сезонному аспектах, чинять значний вплив на умови проживання гідробіонтів, чисельність риб і структуру їх популяцій. Прогнозування допустимих обсягів видобутку промислових гідробіонтів має велике значення для раціональної експлуатації промислових стад і планування діяльності рибодобувних підприємств.

Для збору польових матеріалів, що характеризують стан промислових популяцій у внутрішніх водоймах північно-західного Причорномор'я, ДП «ОдЦ ПівденНІРО» планує виконати традиційний комплекс науково-дослідних ловів. Період робіт за програмою становить п’ять років з 2020 по 2024 роки. Вилов за цією програмою здійснюється відповідно до вимог нормативно-правових актів.

2. ЗАВДАННЯ ДОСЛІДЖЕНЬ

Основною метою робіт є вивчення стану запасів основних промислових гідробіонтів і визначення величини обсягу можливого їх видобутку. Для цього на кожній окремій водоймі проводяться комплексні гідробіологічні дослідження, а також облікові іхтіологічні зйомки для вивчення стану популяцій промислових об'єктів, їх запасів, розподілу і міграцій.

3. МАТЕРІАЛ І МЕТОДИКА ДОСЛІДЖЕНЬ

Іхтіологічні та гідробіологічні дослідження проводяться згідно стандартних методик.

Облікові іхтіологічні зйомки проводяться відповідно до "Методичних вказівок з оцінки чисельності риб у прісноводних водоймах» (ВНДІПРХ, 1990), і, в залежності від фізико-географічних та біологічних характеристик водойми, виконуються близнюковими тралами, рачачими тралами, неводами, волокушами, мальковими волокушами і мальковими тралами (трандадами).

Проби зоопланктону відбираються відповідно до «Інструкції по збиранню та обробці планктону», 1971; «Методики збору і обробки іхтіологічних та гідробіологічних матеріалів з метою визначення лімітів промислового вилучення риб з великих водосховищ и лиманів України» (К., 1998).

Іхтіопланктон відбирається іхтіопланктонною сіткою з млинового газу-сита (№ 14-25), згідно з «Методичним керівництвом по збору ікринок, личинок і мальків риб» (Расс, Казанова, 1966). Малькові волокуші, іхтіопланктонні сітки та дрібновічкові дрифтерні сітки використовуються для обліку молоді риб, необхідного для оцінки успішності нересту на водоймах. Плавні сітки використовуються для збору біологічного матеріалу в річках, в тому числі для оцінки інтенсивності нерестового ходу оселедця.

Пасивні знаряддя лову (ставні сітки, ставні неводи, ятери) використовуються для збору іхтіологічного матеріалу, необхідного для оцінки основних параметрів популяцій, визначення шляхів міграцій промислових видів риб, а в разі неможливості використання активних знарядь лову - для обліку стану запасів риб за даними про улови на зусилля.

Збір і первинна систематизація біологічного матеріалу проводиться відповідно до "Керівництва з вивчення риб" (Правдін, 1966). Визначаються видовий і кількісний склад улову. При зйомках та інших науково-дослідних ловах для обробки відбираються по 50 екземплярів кожного виду риб на повний і неповний біологічний аналіз з кожного улову. Для подальшої обробки в лабораторних умовах відбираються проби на плодючість, матеріал для визначення віку (плавникові промені, луска, отоліти). При одноманітному видовому і розмірно-ваговому складі уловів в дану добу на повний біологічний аналіз може відбиратися один з присутніх видів риб, а на наступний день - інший. Молодь осетрових, а також риби видів, заборонених до видобутку, після промірів випускаються в живому вигляді у водойму. Частина особин непромислового розміру (за винятком осетрових) може братися для лабораторних досліджень.

В ході польових робіт оцінюються основні біологічні характеристики промислових об'єктів:

- статевий, розмірно-масовий склад;
- харчування та харчові взаємовідносини риб;
- темп росту різних вікових груп;
- стан гонад, плодючість і ефективність нересту.

4. ЗМІСТ ДОСЛІДЖЕНЬ

Роботи з оцінки запасів промислових об'єктів у внутрішніх водоймах північно-західного регіону Чорного моря виконуються впродовж всього року. Лови можуть проводитися в заборонений період або в зонах, що заборонені для промислового рибальства.

Річка Дунай.

Для обліку чисельності, вивчення розмірно-масового, статевого та вікового складу популяцій риб в річці Дунай лов здійснюється: оселедцевими плавними сітками (28-36 мм) – 22 од., оселедцевими ставними сітками (28-36 мм) - 16 од., частиковими ставними сітками (30-100 мм) – 30 од., частиковими плавними сітками (30-100 мм) - 28 од., частиковими ятерами (26-40 мм) - 70 од., а також кефалевими сітками (20-30 мм) - 6 од.

У заборонений для промислу період для обліку заходу плідників до місць нересту та оцінки стану статевих продуктів здійснюється по 15 ловів зазначеними знарядь лову. На застосування оселедцевих сіток дія заборон не поширюється. Зазначені лови в нижній частині дельти і авандельті проводяться на 2-х ділянках від м. Вилкове по гирлах: 1) Очаківське, з'єднувальний канал 2) Старостамбульське і Бистре.

Для збору матеріалів, що характеризують ефективність нересту та поповнення стад дунайського оселедця, осетрових і частикових риб на всій українській ділянці річки проводиться лов личинок і молоді, що скочуються, за допомогою іхтіопланктонних сіток – 2 од., малькових волокуш (5,0-6,5 мм). – 2 од., трандади (8-10 мм) - 2 од., а також дрібновічкових дрифтерних сіток (16-20 мм) - 4 од.

Стенцовські плавні.

Об'єкт досліджень - частикові види риб (карась, лящ, рослиноїдні риби та ін.) Для збору біологічного матеріалу та облікових зйомок застосовуються такі знаряддя лову: сітки частикові ставні (30-100 мм) - 15 од., сітки Німана (10-40 мм) - 4 од., ятери частикові (30-40 мм) - 50 од., а також малькова волокуша (5,0-6,5 мм) - 1 од.

У заборонений для промислу період для вивчення ходу нересту та оцінки стану статевих продуктів плідників здійснюється по 15 ловів зазначеними знарядь лову.

Тузловська група лиманів.

Об'єкти досліджень - кефалі, глоса, бички, піленгас, атерина, креветки та ін.

Для проведення робіт використовуються: малі ставні неводи (каравки) (6,5 мм) - 4 од., бичкова волокуша (20-26 мм) - 1 од., дрібновічкова (креветкова) волокуша (6,5 мм) – 1 од., сітки ставні (20-28 мм) - 50 од., сітки ставні (45-70 мм) - 30 од., ятери бичкові (18-24 мм) – 40 од., ятери креветкові (6,5 мм) - 30 од.

Проводяться гідролого-гідрохімічні і гідробіологічні зйомки.

Проводяться облікові зйомки бичковою волокушею для визначення чисельності бичкових риб у водоймі і характеру їх живлення. Тривалість зйомки бичковою волокушею - 5 діб в осінній та пізньоосінній періоди щомісячно, дрібновічковою волокушею - 3 дні на місяць, постановка сіток і ятерів - 15 діб на місяць та може бути продовжена, у разі недостатньої кількості біологічного матеріалу. В холодний період допускається відбір іхтіологічного матеріалу (проб) за допомогою каравок.

Проводяться лови дрібновічковою волокушею по всій акваторії лиману для збору матеріалу про видовий склад і розмірно-масові характеристики молоді промислових видів риб і креветки.

Шаболатський лиман.

Об'єкти досліджень - кефаль, глоса, бички, піленгас, карась, креветки та інші.

Для збору біологічного матеріалу та облікових зйомок використовуються: волокуша бичкова (16-24 мм) - 1 од., ятери бичкові (16-24 мм) - 20 од., сітки ставні (20-70 мм) – 20 од., креветкова волокуша (6,5-8 мм) - 1 од., креветкові ятери (6,5-8 мм) - 10 од., каравки (6,5 мм) – 5 од.

В заборонений період проводяться триденні зйомки волокушею і по 15 ловів сітками і ятерами, каравками. Облік молоді здійснюється за допомогою малькової волокуші - 1 од. і іхтіопланктонної сітки - 1 од.

Для збору матеріалів по кефалям, що мігрують до обловних каналів застосовуються сітки кефалеві (20-36 мм) - 20 од., сітки ставні (20-70 мм) – 20 од., ставна пастка (невід, гарди) (6,5 мм) – 1 од.

Для збору матеріалів складу нерестової популяції карася та інших риб в заборонений період в квітні-червні здійснюється виставлення ставної пастки (6,5 мм) в каналах Бугаз-1 або Бугаз-2, що з'єднують Шаболатський лиман з Дністровським лиманом.

Дністровський лиман та пониззя Дністра.

Об'єкти досліджень - частикові види риб, оселедець, піленгас, азово-чорноморські кефалі, раки.

Для збору біологічного матеріалу та облікових зйомок використовуються наступні знаряддя лову: закидний невід (30-40 мм) - 1 од., тюлькова волокуша – 1 од., близнюковий трал (22-30 мм) - 1 од., ятери частикові (30-40 мм) - 30 од., ятери бичкові (з мін. вічком16 мм) – 15 од., ятери рачачі (з мін. вічком 16 мм) – 60 од.

Для обліку личинок і молоді риб в р. Дністер і Турунчук, а також Дністровському лимані використовуються: малькова волокуша - 2 од., іхтіопланктонна сітка - 1 од.

З метою продовження вивчення можливості застосування сіток з різним кроком вічка в Дністровському лимані і пониззі Дністра і для збору біологічних матеріалів використовується наступний набір сіток: сітки оселедцеві плавні (28-36 мм) - 4 од., сітки оселедцеві ставні (28-36 мм) - 16 од., сітки ставні (30-120 мм) - 37 од., сітки кефалеві (20-36 мм) - 11 од., сітки піленгасові (45-70 мм) - 11 од., сітки частикові плавні (30-90 мм) - 4 од., сітки тягулі (60 мм) - 1 од.

В озерно-плавневій системі Дністра також в безперервному режимі використовуються ятери озерні - 16 од., а також ятери в'юнові (6,5 мм) - 5 од.

В заборонений період в Дністровському лимані, включаючи заборонені зони (без Карагольської затоки), проводиться щомісяця: 1 зйомка тралом, 1 зйомка неводом і 1 зйомка рачачим тралом. Тривалість зйомок - по 7 днів. В заборонений період в Дністровському лимані,

включаючи заборонені зони (без Карагольської затоки) проводиться по 15 постановок частикових сіток. Ятери використовуються в постійному режимі. В заборонений період в Карагольській затоці 1 раз на місяць проводиться по 10 ловів частиковими сітками і по 10 ловів частиковими ятерами.

У період поза нерестової заборони зйомки закидним неводом, тралом, тюльковою волокушею за допомогою частикових сіток та частикових ятерів проводяться щомісячно по всій акваторії лиману, включаючи заборонені зони (без Карагольської затоки).

У холодний період в Карагольській затоці проводяться 1 зйомка тралом, 1 зйомка неводом і 1 зйомка тюльковою волокушею. Тривалість зйомок - по 3 дні.

У промисловий період облік і вивчення біології раків на Дністровському лимані проводяться рачачим тралом щомісяця (по 8 днів) по всій акваторії лиману, включаючи заборонені зони.

Робота рачачими ятерами у Дністрі та Дністровському лимані здійснюється у безперервному режимі.

В Карагольській затоці 1 раз на місяць проводиться по 10 ловів рачачими ятерами.

Лов оселедця здійснюється під час його ходу плавними сітками в пониззях річок Дністер і Турунчук двічі на добу (світлий і темний час доби) незалежно від живої черги рибалок.

Також ставними оселедцевими сітками у вершині і пониззі Дністровського лиману.

В заборонений період для збору іхтіологічного матеріалу також використовуються сітки тягулі впродовж 15 днів щомісяця.

Для отримання матеріалів про готовність до нересту і нерестових міграціях риб, що нерестяться в заплавних озерах і Дністрі, використовуються плавні частикові сітки, в тому числі в заборонений період (не частіше, ніж 1 раз в 3 дні). Ятери використовуються в постійному режимі.

У літньо-осінній період в нижній частині лиману для дослідження стану популяцій азово-чорноморських кефалей використовуються також сітки вічком 20-36 мм.

Кучурганське водосховище.

Об'єкти досліджень: частикові види риб, рослиноїдні, раки.

Збір іхтіологічного матеріалу та облікові іхтіологічні зйомки проводяться наступними знаряддями: частикова волокуша (20-40 мм) - 1 од., сітки дрібновічкові (20-50 мм) - 10 од., сітки великовічкові (50-100 мм) - 10 од., рачачий трал - 1 од., дрібновічкова (малькова) волокуша - 1 од..

В заборонений період проводиться по 1 семиденній зйомці в місяць по всій акваторії лиману, включаючи заборонені зони.

Тилігульський лиман.

Об'єкти досліджень - глоса, бички, кефалі, піленгас і креветка.

Для визначення запасів та стану популяцій частикових видів риб і креветки використовуються відповідні знаряддя лову.

Збір біологічного матеріалу та облікові іхтіологічні зйомки проводяться за допомогою: бичкової волокуші (16-24 мм) - 1 од., ставних неводів (6,5 мм) - 1 од., каравка (6,5 мм) – 1 од., сіток глосових (50 мм) - 15 од., сіток бичкових (18-24 мм) - 25 од., сіток кефалевих (20-36 мм) - 15 од., сіток піленгасових (45-70 мм) - 15 од., ятерів бичкових (18-24 мм) - 20 од., ятерів креветкових (6,5 мм) - 25 од., волокуші дрібновічкової (креветкової) - 1 од., підйомних бичкових пасток – 20 од.

В заборонений період щомісячно проводиться одна п'ятиденна зйомка бичковою волокушею по всій акваторії лиману, включаючи заборонені зони, і 20 ловів сітками і ятерами (в т.ч. в обловно-запускному каналі і в водоймах пересипу).

Облік личинок і молоді риб проводиться мальковою волокушею і іхтіопланктонною сіткою (по 1 од.).

Березанський лиман

Об'єкти досліджень - бички, кефаль, глоса, піленгас, карась, лящ, креветки та інші.

Проводяться облови сітками: 20-36 мм – 15 од.; 45-75 мм - 20 од., ятерами креветковими – 25 од. і волокушею вічком 6,5-10 мм - 1 од. Ведеться контроль за станом популяцій піленгасу і кефалей, прісноводних риб - ляща, судака, тарані та ін., які заходять до лиману з річки Дніпро, бичків, креветки і атерини.

В додатку до програми визначено райони проведення робіт та кількість матеріально-технічної бази, яка може використовуватися при проведенні робіт.

У водоймах (їх частинах), які входять до території природно-заповідного фонду (ПЗФ) роботи проводяться за доповненнями до цієї програми (окремими програмами), які погоджуються з адміністраціями ПЗФ в установленому порядку.

5. ЗВІТНІСТЬ ТА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ

Результати наукового лову заносяться до іхтіологічного журналу.

Спостереження за науково-дослідними ловами і збір матеріалів у відповідності до цієї програми відповідальний за лов, який призначається ДП «ОдЦ ПівденНІРО».

Отримані матеріали будуть використані ДП «ОдЦ ПівденНІРО» для визначені лімітів та прогнозів обсягів допустимого вилову у внутрішніх водоймах, підготовки інформаційного звіту Держрибагентству для представлення інтересів України на міжнародній арені тощо.

Старший науковий співробітник В.Є. Рижко

Додаток до Програми

№ з/п	Район робіт	Кількість знарядь добування, плавзасобів
1	р. Дунай, Кілійське, Бистре, Старостамбульське гирла, рукава Кілійської дельти, з'єднувальний канал, авандельта.	Оселедцеві плавні сітки (28-36 мм) – 22 од., оселедцеві ставні сітки (28-36 мм) – 16 од., частикові ставні сітки (30-100 мм) – 30 од., частикові плавні сітки (30-100 мм) – 28 од., частикові ятери (26-40 мм) – 70 од., кефалеві сітки (20-30 мм) – 6 од., іхтіопланктонна сітка – 2 од., малькова волокуша (5-6,5 мм) – 2 од., трандада (8-10 мм) – 2 од., дрібновічеові дрифтерні сітки (16-20 мм) - 4 од.). Моточовни – 8 од.
2	Стенцовські плавні	Сітки частикові ставні (30-100 мм) – 15 од., сітки Німана (10-40 мм) – 4 од., ятери частикові (30-40 мм) – 50 од., малькова волокуша (5-6,5 мм) – 1 од. Моточовни – 2 од.
3	Тузловська група лиманів	Малі ставні неводи (каравки) (6,5 мм) – 30 од., бичкова волокуша (20-26 мм) – 1 од., дрібновічкова (креветкова) волокуша (6,5 мм) – 1 од., сітки ставні (20-28 мм) – 50 од., сітки ставні (45-70 мм) – 30 од., ятери бичкові (18-24 мм) – 40 од., ятери креветкові (6,5 мм) – 30 од. Моточовни – 3 од.
4	Шаболатський лиман з каналами	Волокуша бичкова (16-24 мм) – 1 од., ятери бичкові (16-24 мм) – 20 од., сітки ставні (20-70 мм) – 20 од., креветкова волокуша (6,5 - 8 мм) – 1 од., креветкові ятери (6,5 – 8 мм) – 10 од, сітки кефалеві (20-36 мм) – 20 од., сітки ставні (20-70 мм) – 20 од., каравки (6,5 мм) – 5 од., ставна пастка (невід) (6,5 мм) – 1 од., малькова волокуша – 1 од., іхтіопланктонна сітка – 1 од. Моточовни – 3 од.
5	Дністровський лиман та пониззя Дністра	Закидний невід (30-40 мм) - 1 од., тюлькова волокуша – 1 од., близнюків трал (22-30 мм) – 1 од., ятери частикові (30-40 мм) – 30 од., ятери бичкові (16 мм) – 15 од., ятери рачачі (16 мм) – 60 од., сітки оселедцеві плавні (28-36 мм) – 4 од., сітки оселедцеві ставні (28-36 мм) – 16 од., сітки частикові ставні (30-120 мм) – 37 од., сітки кефалеві (20-36 мм) – 11 од., сітки піленгасові (45-70 мм) – 11 од., сітки частикові плавні (30-90 мм) – 4 од., сітки тягулі (60 мм) – 1 од., ятері озері – 16 од., ятер в'юнові (6,5 мм) – 5 од. Моточовни – 7 од., каюки – 2 од.
6	Кучурганське водосховище	Частикова волокуша (20-40 мм) – 1 од., сітки дрібновічкові (20-50

		мм) – 10 од., сітки (50-100 мм) – 10 од., рачачий трал 1 од., малькова волокуша – 1 од. Моточовни – 2 од.
7	Тилігульський лиман	Бичкова волокуша (16-24 мм) – 1 од., ставний невід (6,5 мм) – 1 од., каравки (6,5 мм) – 1 од., сітки глосеві (50 мм) – 15 од., сітки бичкові (18-24 мм) – 25 од., сітки кефалеві (20-36 мм) – 15 од., сітки піленгасові (45-70 мм) – 15 од., ятері бичкові (18-24 мм) – 20 од., ятері креветкові (6,5 мм) – 25 од., волокуша дрібновічкова – 1 од., підйомна бичкова пастка – 20 од., волокуша малькова – 1 од., іхтіопланктонна сітка – 1 од. Моточовни – 3 од.
8	Березанський лиман	Сітки (20-36 мм) – 15 од., сітки (45-75 мм) – 20 од., волокуша (6,5 – 10 мм) – 1 од., ятері креветкові (6,5 мм) – 25 од. Моточовни – 3 од.

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор
ДП «Одеський центр ПівденНІРО»

_____ Д. В. Смирнов
«___» _____ 2022 р.

ПОГОДЖЕНО

Т. в. о. Голови
Державного агентства меліорації та рибного господарства України

_____ А. О. Забуга
«___» _____ 2022 р.

Доповнення
до Програми науково-дослідних робіт з метою оцінки запасів і розробки обґрунтування лімітів та прогнозів вилучення водних біоресурсів внутрішніх водойм північно-західного регіону Чорного моря.

У зв'язку зі змінами в переліку знарядь науково-дослідного лову на КСП ДП «Одеський центр ПівденНІРО», які прийняти Держрибагенством, внести до Програми науково-дослідних робіт з метою оцінки запасів і розробки обґрунтування лімітів та прогнозів вилучення водних біоресурсів внутрішніх водойм північно-західного регіону Чорного моря наступні зміни та доповнення:

У підрозділі р. Дунай змінити кількість наступних знарядь та вказати: іхтіопланктонна сітка – 1 од., мальковий трал (трандада віч. 8-10 мм) - 1 од., малькова волокуша (5,0-6,5 мм) – 1 од.

У підрозділі Дністровський лиман змінити кількість наступних знарядь та вказати: сітки частикові плавні (30-90 мм) – 8 од., сітки ставні (30-120 мм) – 49 од., ятери рачачі (16 мм) – 90 од. ятери частикові озерні (30 – 40 мм) озерні – 62 од., ятери дрібновічкові (6,5 мм) – 10 од.

Моточовни – 3 од.

У підрозділі Шаболатський лиман змінити кількість наступних знарядь та вказати: атеринові ятери (6,5-8 мм) – 16 од., ставні пастки (неводи) (6,5 мм) - 2 од.,

У підрозділі Тилігульський лиман змінити кількість наступних знарядь та вказати: сіток кефалевих (20-36 мм) – 33 од., сіток піленгасових (45-70 мм) - 25 од., підйомних бичкових пасток (16-24 мм) 30 од, ятерів бичкових (18-24 мм) – 30 од., ятерів креветкових (6,5 – 8,0 мм) - 35 од.

У підрозділі Березанський лиман змінити кількість наступних знарядь та вказати: сітки 20-36 мм-25 од., сітки 45-70 мм – 30 од, креветкові ятери (6,5-8 мм) – 30 од., світлоловні підйомні пастки (6.5 мм) –3 од.

Додати підрозділ «Сухий лиман.

Об'єкти досліджень - кефалі, глоса, бички, піленгас, атерина і креветки. Для проведення робіт використовуються: сітки: піленгасові (45-70 мм) - 16 од., кефалеві (20 -

36 мм) – 20 од., бичкові (20 – 24 мм) - 20 од., ятери бичкові (18-24 мм) - 30 од., бичкові підйомні пастки (16 - 24 мм) – 40 од., ятери атериново – креветочні (6,5 – 8,0 мм) - 15 од., каравка (6,5 мм) – 2 од.

Проводяться науково-дослідні лови по акваторії Сухого лиману (за виключенням акваторії що відведена для спеціального рибного господарства) для збору матеріалу про видовий склад і розмірно-масові характеристики молоді та дорослих особин промислових видів риб. Для збору матеріалу по кефалям та піленгасу, які в теплу пору року мігрують в лиман для нагулу використовуються ставні сітки. Для оцінки ресурсу креветок виставляються креветочні ятеря, при цьому, особливу увагу приділяють весінньому та осінньому періодам під час яких в лиман мігрують креветки з прибережної зони моря. Дослідження бичків в лимані проводяться цілорічно різноманітними знаряддями лову: сітками, ятерями та підйомними пастками, які дозволяють отримати матеріали достатні для визначення ресурсу та точного видового складу бичкових риб в Сухому лимані.

Додати скоригований Додаток 1. до програми, в якому вказати розподіл знарядь лову по водоймах та співвиконавців (додається).

Це доповнення встановлюється на період дії Програми науково-дослідних робіт з метою оцінки запасів і розробки обґрунтування лімітів та прогнозів вилучення водних біоресурсів внутрішніх водойм північно-західного регіону Чорного моря ДП «ОдЦ ПівденНІРО».